НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 48-254-04-32
Дата 23 / 11 / 2022
13:57

ЧРЕЗ Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 48 - ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменения на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование № 48-254-01-47 внесен от г-н Томислав Пейков Дончев и група народни представители, както следва:

1. Параграф 1 да отпадне;

Аргументи към направеното предложение:

Приетият на 17.11.2022 г. на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование дава възможност институтите към висшите учебни заведения да могат да бъдат обособявани като самостоятелни юридически лица. Законопроектът предвижда решението за промяната на техния статут да се взима освен от съответната академична общност, но и единствено по инициатива на Министъра на образованието и науката. Това в голяма степен представлява пряка намеса в управлението на университетите, което противоречи на чл. 8, т. 1 от Закона за висшето образование, който гласи: „Държавата създава условия за свободно развитие на висшето образование, както и условия за достъп до висше образование, като:

1. разработва и осъществява национална политика за развитието на висшето образование и **гарантира академичната автономия на висшите училища;“**

В така приетия параграф 1 на законопроекта липсват критерии, по които Министъра на образованието и науката ще предлага за одобрение на Министерски съвет промяна на статута на институтите. По този начин се създава възможност индивидуалната субективна преценка да заема водеща роля при осъществяването на юридическото действие, което от своя страна е предпоставка за лобизъм и корупция.

Също така не е предвидено и създаването на надграждащ механизъм за контрол на финансирането, който да осигури развитието на науката спрямо българския национален интерес. В институтите по хуманитарните науки това дава възможност отделените от висшите учебни заведения самостоятелни юридически лица да стават обект на интерес от чужди организации, фондации, държавни служби и правителства, които биха желали да повлияят на научните изследвания в своя полза, в областта на историята, социологията, българистиката и др. Не е ясно по какъв начин държавата ще се предпазва от евентуално злонамерено влияние, осъществявано чрез финансиране на институтите.

Чрез промяната на статута на института не се гарантира и развитието на университета, от който е част самостоятелното юридическо лице. Твърде е вероятно предложената промяна да бъде единствено в полза на съответния институт и на инвеститорите, като законово не е предпоставен начина, по който неговото финансиране ще спомогне за подобряването на образователния процес във висшето учебно заведение. Именно за това считаме, че параграф 1 на приетия на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование трябва да отпадне.

ВНОСИТЕЛИ:

Константин Тодоров Константинов

Иван Василев Тилев

Димитър Пламенов Панчев

Цонко Ганев

Коста Георгиев Стоянов

Стоян Николов Гаганов

Ангел Нешов Георгиев

Искра Михайлова Михайлова

Станислав Добринов Станков

Константина Вениславова Петрова